

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ievads par EJZF projektu
«Zināšanu uzlabošana jūras vides stāvokļa jomā»
Jūras diena 2022

Vides aizsardzības departaments
Ūdens resursu nodaļa
Baiba Zasa

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

„Zināšanu uzlabošana jūras vides stāvokļa jomā”

- Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020. gadam atbalstāmā pasākuma "Zināšanu uzlabošana jūras vides stāvokļa jomā" ietvaros Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija īsteno Eiropas Savienības **Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda finansētu projektu „Zināšanu uzlabošana jūras vides stāvokļa jomā”** (Nr. 17-00-F06803-000001)
- **Projekta īstenošanas laiks:** 30.06.2017. - 30.06.2022.
- **Projekta mērķis:** veicot pētījumus, pilnveidot zināšanu bāzi par jūras vides stāvokli (t.sk., iegūt datus un informāciju, veikt to analīzi, izstrādāt metodes un novērtēšanas sistēmas attiecībā uz jūras vides stāvokli, par to ietekmējošām slodzēm un to savstarpējo ietekmi), kas nepieciešama pasākumu programmai, lai panāktu un saglabātu labu jūras vides stāvokli, atbilstoši Eiropas Savienības direktīvai 2008/56/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) un Latvijas normatīvajiem aktiem par jūras vides aizsardzību un pārvaldību
- Lai panāktu projekta mērķi, **tiek pētīta jūras ekosistēma, jūras vides stāvoklis un tā izmaiņu tendences, analizētas jūras vidi ietekmējošās slodzes un to savstarpējā mijiedarbība, veikta jūras izmantošanas sociālā un ekonomiskā analīze, novērtējums sociālekonomiskajiem ieguvumiem no jūras izmantošanas,** lai pamatotu un izstrādātu priekšlikumus nepieciešamajiem pasākumiem laba jūras vides stāvokļa panākšanai un saglabāšanai Latvijas jurisdikcijā esošajos jūras ūdeņos

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Jūrlietu un
zivsaimniecības fonds

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

„Zināšanu uzlabošana jūras vides stāvokļa jomā” Pētījumi (1)

- ❖ **Zināšanu uzlabošana par jūras ekosistēmu, jūras vides stāvokli un to ietekmējošām slodzēm** (2017.-2022.), izpildītājs: Daugavpils universitātes Latvijas Hidroekoloģijas institūts. Pētījumā: 11 tēmas jūras vides stāvokļa un tā izmaiņu cēloņu un tendenču raksturošanai, jūras ekosistēmas elementu un jūras vidi ietekmējošo bioloģisko un fizisko slodžu novērtēšanai, jūras vides galveno ekosistēmas vērtību apzināšanai un kvantificēšanai, jūras vides degradācijas nemonētārai novērtēšanai.
- ❖ **Zināšanu un informācijas bāzes veidošana jūras ūdeņu izmantošanas un jūras vides mērķu sasniegšanas ekonomiskai un sociālai analīzei** (2017.- 2022.), izpildītājs SIA “Aktiivs”. Pētījumā: jūras izmantošanas ekonomiskā un sociālā analīze, jūras vides degradācijas radīto izmaksu novērtējums, potenciāli nepieciešamo papildu pasākumu izvērtējums un to izmaksu-efektivitātes analīze, sociālekonomisko ieguvumu no jūras un tās sniegto ekosistēmas pakalpojumu izmantošanas novērtējums.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Jūrlietu un
zivsaimniecības fonds

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

„Zināšanu uzlabošana jūras vides stāvokļa jomā” Pētījumi (2)

- **Piesārņojumu izraisīto avotu radītās biogēnu slodzes uz Baltijas jūru noteikšana, lai definētu efektīvus pasākumus piesārņojuma samazināšanai** (2018), izpildītājs VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (LVGMC). Pētījumā: informācijas un datu analīze par piesārņojuma slodžu novērtējumu no Latvijas teritorijas uz Baltijas jūru un Rīgas līci, Latvijas progresu piesārņojuma slodžu samazināšanā un HELCOM noteikto mērķu izpildē Baltijas jūras ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanai.
- **Sanešu pārvietošanās jūrā izpēte un laba jūras vides stāvokļa kvalitatīvā raksturlieluma “Hidrogrāfiskie apstākļi” rādītāju aprobācija** (2019), izpildītājs SIA “Procesu analīzes un izpētes centrs”. Izvērtēts sanešu pārvietošanās raksturs un ģeomorfoloģiskās izmaiņas Latvijas jurisdikcijā esošajā jūras akvatorijā daļā, aprobējot Jūras stratēģijas pamatdirektīvā noteiktā laba jūras vides stāvokļa kvalitatīvā raksturlieluma «Hidrogrāfiskie apstākļi» rādītājus.
- **Informācijas sagatavošana iesniegšanai HELCOM, lai pamatotu Rīgas NAI, Daugavpils NAI un Liepājas NAI atbilstību svītrosānai no HELCOM noteikto vides “karsto punktu” saraksta** (2020.), izpildītājs LVGMC. Situācijas analīze objektos (informācija un dati līdz 2019.g.), priekšlikumi un pamatojums karsto punktu svītrosānai.
- **Novērtējumus par jūras ūdensputnu stāvokli un priekšlikumi pasākumiem Pasākumu programmai** (2021/ 2022.), izpildītājs Latvijas Universitātes Bioloģijas institūts.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Jūrlietu un
zivsaimniecības fonds

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

„Zināšanu uzlabošana jūras vides stāvokļa jomā” īstenošana

Pirmo reizi:

- mērķēts ES finansējums integrētās jūrlietu politikas vides komponentes – Jūras stratēģijas pamatdirektīvas īstenošanas atbalstam;
- vispusīga izpēte tvēruma un mēroga ziņā Latvijas jūras ūdeņos
- iepriekš nepētītas tēmas (mikroplastmasa, jūras gultnes integritāte, zemūdens troksnis)
- jūras ekosistēmas vērtības nemonetārais un monetārais novērtējums.

Bez tam:

- padziļināti pētījumi (biodaudzveidība, svešās sugas, piesārņojošās vielas...)
- jūras izmantošanas sociālais un ekonomiskais novērtējums
- izstrādātas un aprobētas metodikas.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Projekta „Zināšanu uzlabošana jūras vides stāvokļa jomā” devums

- **ES un starptautisko saistību izpildē:**
 - **Jūras stratēģijas pamatdirektīva:** pilnveidots jūras monitorings, novērtējuma un pasākumu programmas izstrāde;
 - Reģionālais jūras novērtējums, HELCOM **Baltijas jūras rīcības plāns**
- **Jūras telpiskā plānojuma izstrāde** ievērojot ekosistēmas pieeju: zinātniskais pamatojums, zinātnieku – plānotāju - nozaru sadarbība;
- **Sadarbība** reģionālā un ES mērogā;
- Zinātniskās **publikācijas**;
- **Zināšanas un izpratne** par jūras vidi un procesiem plašākai sabiedrībai, jūras plānošanas un pasākumu programmas izstrādē iesaistītajām pusēm, semināru un konferenču dalībniekiem.

Sadarbība un publicitāte

- Jūras dienas u.c. semināri un ekspertu tematiskās diskusijas
- Informācija par Projektu starptautiskās konferencēs (Global Meets Regional, 2019; MSP Baltic 4th Forum 2021.)
- HELCOM sanāksme ar Baltijas jūras valstu piedalīšanos 2019.g. Rīgā
- Pētnieku raksti un intervijas medijos

ZINĀŠANU UZLABOŠANA JŪRAS VIDES STĀVOKĻA JOMĀ

Projekta Nr. 17-00-F06803-000001

Projekta mērķis ir pilnveidot zināšanu bāzi par jūras ekosistēmu, jūras vides stāvokli un to ietekmējošām slodzēm, sociālajiem un ekonomiskajiem aspektiem, kā arī papildināt zināšanas, kas nepieciešamas pasākumu programmai laba jūras vides stāvokļa panākšanai un saglabāšanai

Projektu īsteno Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Finansē Eiropas Savienības Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds 2014-2020

Kopējais budžets 3 333 334 EUR

Projekta ilgums 5 gadi 06.2017-06.2022.

BALTIC 4th FORUM MSP

1-2 JUNE 2021, ONLINE

Improving knowledge on the state of the marine environment

Dace Strigune, Kristīna Veidemane
Baltic Environmental Forum-Latvia

Interreg Baltic Sea Region, European Regional Development Fund, LAND SEA ACT, CAPACITY4SEA, VASAB

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Plašāka informācija par projektā paveikto:

<https://www.varam.gov.lv/lv/ejzf-projekts-zinasanu-uzlabosana-juras-vides-stavokla-joma>

Paldies par uzmanību!

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
Vides aizsardzības departaments, Ūdens resursu nodaļa
vecākā eksperte Baiba Zasa
baiba.zasa@varam.gov.lv

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Jūrlietu un
zivsaimniecības fonds

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests